

Měříme čas

Václav Čtvrtek

Jak měli Křemílek a Vochomůrka hodiny se zlou kukačkou

Jednou Vochomůrka chodil kolem chaloupky, na chvíli se zastavil, a zas chodil kolem chaloupky.

„Co to děláš?“ povídá Křemílek.

„Vymyslím hodiny s kukačkou,“ řekl Vochomůrka.

Když to vymyslel, šli do lesa a porazili borovici, co v ní měla doupě veverka. Z borovice uřízli špalík s dírou, kudy veverka vycházela.

Doma pověsili ke špalíku dvě závaží ze šišek a kyvadlo z jahody. Ciferník namalovali sluníčkovou barvou a ručičky byly z jedlových ratolístek. Nahoru přidělali vrátka pro kukačku.

„Kukačka je ze všeho nejdůležitější,“ řekl Vochomůrka.

Lepil kukačku z prkýnek a pírek, a nějak mu to nešlo. Byl proto samé kruciš.

„Krucíš, to bych se na to podíval, abych nesvedl obyčejnou kukačku, kruciš!“

Vtom jako by se mu kukačka sama vyloupila z prstů. Usadili ji do hodin, spustili kyvadlo a čekali, až jim kukačka zakuká čtvrt.

A ona vyběhla z vrátek a zavolala: „Krucíš!“

V půl vyskočila z vrátek a křikla: „Krucíš, kruciš!“

„To máš z toho krucišování při práci“ povídá Vochomůrkovi Křemílek.

Na tři čtvrtě už nečekali.

„Musíme se na ni uradit,“ řekl Křemílek a odvedl Vochomůrku ze světnice, aby je kukačka neslyšela.

Z knihy *Pohádky z pařezové chaloupky Křemílka a Vochomůrky*. Upraveno.
Ilustrace Zdněk Smetana

- Z čeho si Křemílek a Vochomůrka vyrobili hodiny, z čeho závaží a kyvadlo?
- Vysvětli vlastními slovy, co znamená *vtom jako by se mu kukačka sama vyloupila z prstů*.
- Pokus se odhadnout, co by řekla kukačka ve tři čtvrtě.
- Jak se skřítkům líbilo kukaččino „krucišování“? Co mohli udělat pro to, aby začala konečně kukat? Vymysli pokračování pohádky.

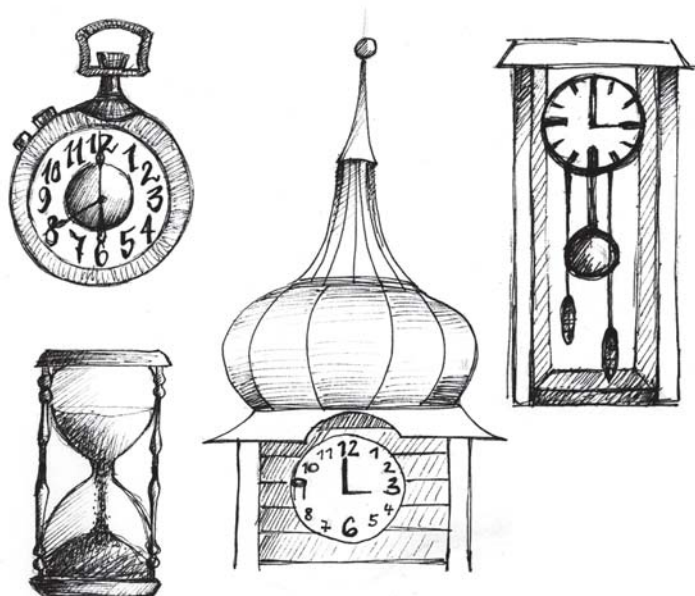
Jiří Žáček

Den

Den je doba, za kterou se Země otočí kolem své osy. Dělí se na 24 hodin a trvá od půlnoci do půlnoci. Dnem ale nazýváme také dobu od rána do večera. Říkáme, že ráno slunce vychází a večer zapadá, přestože víme, že den se střídá s nocí díky otáčení planety. Střídání dne a noci určuje rytmus života většiny živočichů i rostlin. A samozřejmě i lidí: ráno se budíme, ve dne bdíme a večer uléháme ke spánku. A než usneme, můžeme se těšit, jaká nová překvapení nám přinese nový den.

Z knihy *Žáčkova encyklopedie pro žáčky*

- Kolik hodin má den? Kdy je den? Kdy noc? Co je to poledne?
- Vyhledej si s pomocí vyučujícího, co znamená slovo *rytmus*. Pak zkus vysvětlit, co označuje pojem *rytmus života*.
- Proč píše autor v úryvku slovo *Země* s velkým písmenem? Co tímto názvem označujeme?

Ilustrace Jitka Chmelíková

V Praze se nachází Staroměstský orloj, jeden z neznámějších orlojů na světě. Jedna část zachycuje polohu nebeských těles, dalšími částmi jsou kalendářové kolo (kalendárium), hodiny, postavičky dvanácti apoštolů, které se v okýnkách pohybují každou hodinu, a postavy Smrti, Lakoty, Marnivosti a Lenivosti.